

Összefoglaló a

Közösségi Kezdeményezések Támogató Hálózata

program társadalmi környezetéről, a program eddigi működésének szervezeti és tevékenységi jellemzőiről, a program eredményeinek társadalmi hasznosulásáról, a program fejlesztésének lehetőségeiről

2008. május

Készítette a

Civitalis Egyesület

a Szociális és Munkaügyi Minisztérium
megbízásából

Összefoglaló

A **Közösségi Kezdeményezések Támogató Hálózata** néven futó program a résztvevő szervezeteken keresztül működésének eddigi ciklusainak eredményeit összegezve maximálisan teljesítette a program célkitűzéseiben meghatározott feladatokat, valamint eleget tett a szakmai és pénzügyi elszámolási kötelezettségeknek.

A pénzügyi támogatás felhasználása jelenleg a közösségfejlesztésben használható szakmai mutatók mentén történt. A beszámolók sokszínűsége jelzi a hálózat tagjainak eltérő lehetőségeit, szakmai és módszertani eszközeik eltérő alkalmazhatóságát. Az elért eredmények – melyek az országos és regionális koordinátorok beszámolóiból érzékelhető leginkább – a tervezett és elvárt társadalmi hatások teljesülését igazolják.

A három év tapasztalatai, a közösségfejlesztés szakmai jellegzetességei, az elindult helyi fejlesztések követését és a további támogatás szempontjából program céljainak kiegészítését, átgondolását indokolja. A fejlesztési folyamatok egy része jellegüktől és a résztvevők lehetőségeitől függően hosszabb és mélyebb támogatást igényelne, mint azt a program jelenlegi keretei lehetővé teszik. Az átgondolást indokolja, hogy a programban megfogalmazott feladatok, új kezdeményezések generálása és a már meglévő folyamatok támogatása a program eredeti célkitűzései szerint ugyan nem azonos forrásból biztosítani a finanszírozást, mégis, a jelenlegi helyzetben a már elindított programok támogatásánál számos esetben a fenntarthatóság problémáival küzd, amely igen sokszor áthidalható lenne az e programok számára biztosított hosszabb inkubációs időszak beiktatásával.

Egyértelműen megállapítható, hogy a települések és kistérségek eltérő infrastrukturális, humán lehetőségei számos új helyi kezdeményezés esetén az elkezdett folyamatok intenzívebb támogatását igényelné. A program jelenlegi pénzügyi és szakmai keretei alkalmasak a meglévő különbségek szakszerűbb megjelenítésére, a különbségek mérsékléséhez szükséges erőforrások azonban nem állnak jelenleg a program rendelkezésére.

Időszerűnek tűnik a program megyei szinteken meghatározott feladatainak átgondolása. A fejlesztésekre a támogató szándékától és a rendelkezésre álló pénzügyi keretektől függően több alternatíva is megfogalmazható. A megyei szinten alkalmazott egyes szakmai feladatok egyenként és átfogóan is alkalmasak fejlesztésre, bizonyos program elemek módosítása esetén az országos koordinációba történő integráció tovább növelheti a program társadalmi hasznosulását.

A program szakmai, módszertani és kommunikációs lehetőségeinek fejlesztése ugyancsak más egyéb eszközzel nem pótolható módon erősítené annak társadalmi hatásait. A közösségfejlesztés gyakorlati alkalmazhatóságának tapasztalatai integrálhatók más terület- és településfejlesztéssel foglalkozó szakterületek munkájába is. A települési és kistérségi szolgáltatástervezéshez, racionalizáláshoz nélkülözhetetlen a helyi közösségek részvétele, mely a hálózat kapcsolatain keresztül megszervezhető. A közösségfejlesztés hozzájáruló jellege felhasználható a társadalmi párbeszéd fórumok helyi, kistérségi és regionális szinten

történő kialakításához. A párbeszéd fórumok segíthetik a helyi igények megfogalmazását és az erre épülő szolgáltatások, intézmények kialakítását.

Összességében azonban leginkább azt a kérdést kellene a Köztámháló működése kapcsán körüljárni, hogy a hazai civil közösségi kezdeményezések általánosnak minősülő erőforrás-problémáit tekintve a mindenkori kormányzat milyen felelősséget és konkrét anyagi terheket vállal a közösségi kezdeményezések erősítése, stabilizálása, szélesítése terén. Ha a közösségfejlesztés kérdését a kormányzat valamilyen koncepcionális megfontolásból fontosnak tartja, akkor aligha kerülhető el a Köztámháló program finanszírozási helyzetének stabilizálására irányuló döntés meghozatala.

A Köztámháló ugyanis mintaértékű program a rendszerváltás óta eltelt időszak közel két évtizedét tekintve. Professzionális szakmai közösség által kezdeményezett, kiérlelt koncepció mentén elindított pilot programként képes volt a kezdeti célkitűzéseket látványos, egyéb programokra történő ráfordítások arányában különösen hatékonyan minősülő működést és egyben közösségi eredményeket produkálni. Röviden azt is mondhatnánk: a program bizonyított. Ennek alapján a logikus lépés a program közép- és hosszú távú céljainak definíciója, illetve az ehhez szabott finanszírozási igények meghatározása, valamint a támogatásra (ez nyilvánvalóan elsősorban és legfőként a finanszírozásban történő részvételt jelenti) vonatkozó központi kormányzati koncepció kidolgozását és egy, a program stabil működését biztosító erőforrás-bázis kialakítását jelentené.